

LOO PLAN
voor bos, natuur en landschap

WET NATUURBESCHERMING

MFC DE HOENDRIK HERVELD

*Nader onderzoek
naar de aanwezigheid van
vleermuizen*

COLOFON

OPDRACHT

Nader onderzoek Wet natuurbescherming MFC De Hoendrik te Herveld

OPDRACHTGEVER

Gemeente Overbetuwe
Postbus 11
6660 AA ELST

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : 18ikb00490

Ons kenmerk : 2018-100355-43

Datum : 8 oktober 2018

Contactpersoon : de heer drs. P. Jaarsma

Contactpersoon : Marko Sinke

Medewerking van : Erika Loonen

Vormgeving : Marianne Mooij

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van en is eigendom van de Gemeente Overbetuwe. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan.
De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

	BEVINDINGEN	
1	INLEIDING	5
1.1	DOEL VAN HET ONDERZOEK	5
1.2	LOCATIE	6
2	INVENTARISATIE	7
2.1	GESCHIKTHEID MEDEWERKERS	7
2.2	VLEERMUIZEN	7
2.2.1	METHODE	7
2.2.2	INVENTARISATIEDATA	8
2.3	VOLLEDIGHEID INVENTARISATIE	9
3	RESULTATEN	10
3.1	OMGEVINGSCHECK	10
3.2	FOERAGEERGEBIEDEN, MIGRATIE- EN VliegROUTES	10
3.3	VLEERMUIZEN	10
3.3.1	ALGEMEEN	10
3.3.2	VERBLIJFPLAATSEN	11
4	UITGEBREIDE CONCLUSIE	14
4.1	VLEERMUIZEN	14
4.2	OVERIGE GROEPEN	14

ACHTERGRONDINFORMATIE

BIJLAGEN

1	BOUWJAREN PROJECTGEBOUW E.O.	18
2	ENERGIELABEL	19
3	WETTELIJKE KADER ALGEMEEN	20

Bevindingen

In onderstaande tabel staat beknopt beschreven wat de bevindingen zijn van het nader onderzoek en welke vervolgactie genomen dient te worden. Een uitgebreide conclusie vindt u in hoofdstuk 4.

Beschermde soorten	Conclusie	Vervolgactie
Vleermuizen	Er zijn geen verblijven aangetroffen.	Ontheffing niet nodig.
Overig	Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen.	Bij werken in het broedseizoen: check uitvoeren op aanwezigheid algemene broedvogels.

---

1 Inleiding

De Gemeente Overbetuwe is voornemens het multifunctioneel centrum De Hoendrik te Herveld te renoveren/verbouwen. Een deel van het centrum wordt gesloopt, en er wordt een nieuwe gymzaal aan de achterzijde aangebouwd.

In september 2017 is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd (lit. I). Uit deze quickscan bleek dat het zalencentrum mogelijk vaste verblijfplaatsen bevat van gebouwbewonende vleermuizen. De aanwezigheid van andere soorten zijn bij de quickscan uitgesloten.

De aanwezigheid van deze soortgroep is onderzocht en getoetst aan de Wet natuurbescherming (bijlage 3).

Dit rapport presenteert de resultaten van het nader onderzoek.

1.1 Doel van het onderzoek

Het onderzoek kent de volgende doelstelling:

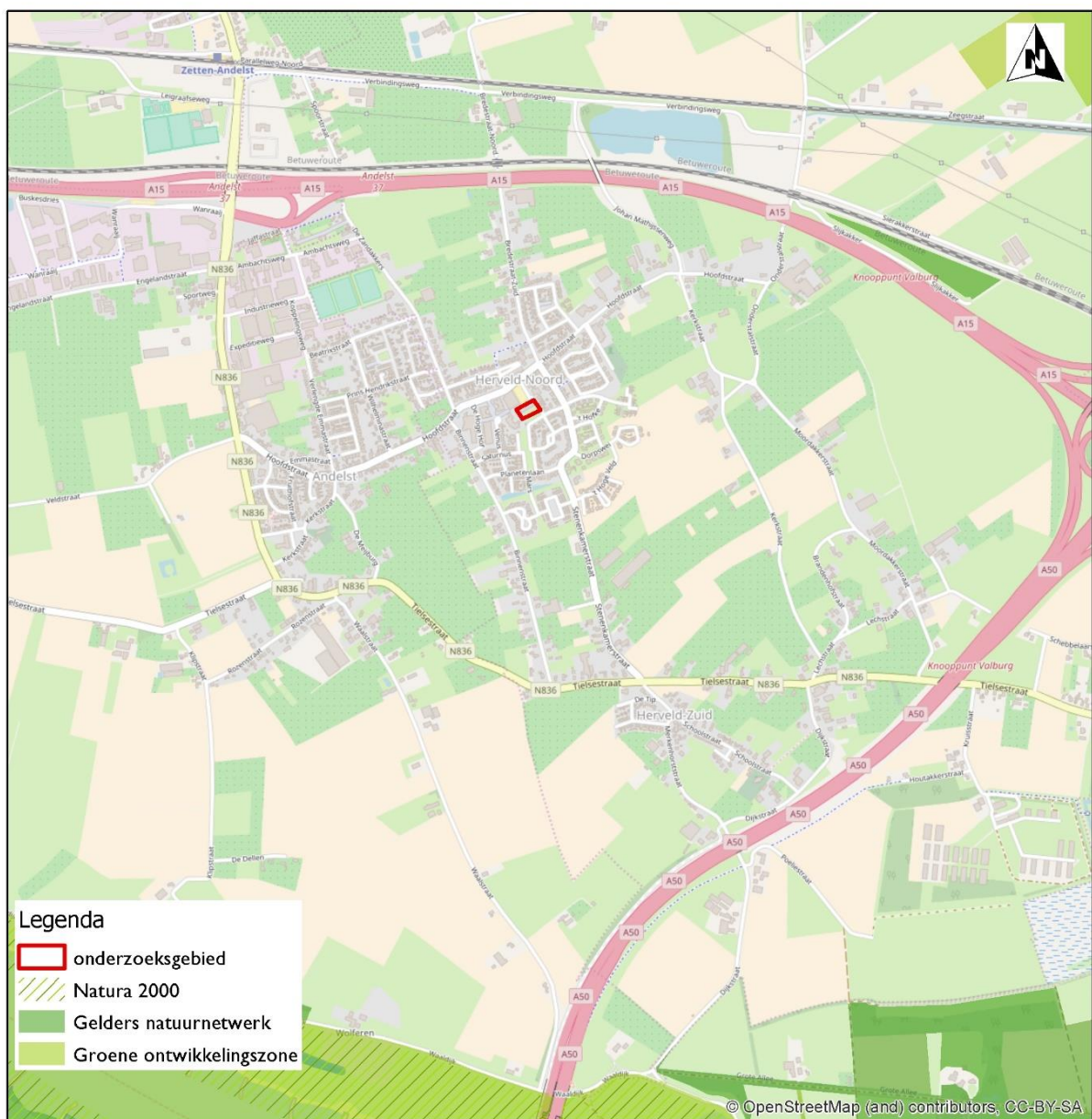
1. Vaststellen aanwezigheid in het gebied en functie van het gebied voor vleermuizen.
2. Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura 2000-gebieden) te verwachten bij dit initiatief?

1.2 Locatie

Projectnaam	MFC De Hoendrik
Naam opdrachtgever	Gemeente Overbetuwe Postbus 11 6660 AA Elst
Adres(sen)	Het Dorpsplein 22, 6674 BW Herveld

Figuur 1 Ligging onderzoeksgebied.

2 Inventarisatie

2.1 Geschiktheid medewerkers

De personen die de inventarisaties uitgevoerd of verwerkt hebben, zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden¹.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

2.2 Vleermuizen

2.2.1 Methode

Vleermuizen maken op diverse wijzen gebruik van het landschap. De volgende functies kunnen in bomen, gebouwen en aangrenzende groenstructuren aanwezig zijn:

- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Foerageergebied

Om deze functies allemaal in beeld te kunnen brengen, moet in verschillende seizoenen onderzoek plaatsvinden. Dit is vastgelegd in het Vleermuisprotocol 2017, opgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging (lit. 4).

Voor het in beeld brengen van de zomer- en kraamverblijfplaatsen is één deelgebied onderscheiden. Conform het Vleermuisprotocol 2017 zijn vijf onderzoeksronden uitgevoerd.

Bij de inventarisatie wordt gestreefd naar een periode tussen twee onderzoeken die volgens het Vleermuisprotocol optimaal is. Door onvoorziene externe omstandigheden (bijvoorbeeld het weer), wordt soms gekozen voor een kortere tussenliggende periode (waarbij de inventarisatieomstandigheden voor vleermuizen dan optimaal waren). Altijd worden meer dan het minimale aantal dagen tussen twee onderzoeken, zoals voorgeschreven in het protocol, aangehouden.

---

¹ Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige: op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, KON, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Op basis van best professional judgement maakt de gekwalificeerde medewerker hierin een afweging.

MFC De Hoendrik is vanaf de openbare wegen geïnventariseerd. Het onderzoek vindt plaats met behulp van batdetectors die de, voor mensen onhoorbare, sonargeluiden omzetten naar klanken en ritmes die te interpreteren zijn tot op soortniveau van de vleermuizen. Loo Plan werkt uitsluitend met het type batdetector 'Batlogger M'; in het najaar aangevuld met de ELEKON stereodetector waardoor de paarterritoria beter in beeld gebracht kunnen worden. Dit type batdetector wordt door de medewerker in de hand meegenomen door het gebied en heeft als voordeel dat deze veel gevoeliger is dan de vaak ingezette Pettersson D240X. Uit onderzoek (lit. 23) blijkt dat de Batlogger M op grotere afstand dan andere detectors signalen opvangt en een hogere gevoeligheid heeft. Daarnaast worden alle signalen over de volledige bandbreedte aan frequenties van de vleermuizen in Nederland gelijktijdig geregistreerd. Hiermee zijn dus gelijktijdig meerdere soorten waar te nemen die bij handmatig bediende batdetectors grote kans hebben gemist te worden. Als laatste biedt het feit dat alle vleermuisgeluiden opgenomen en met GPS vastgelegd worden een betrouwbare en controleerbare dataset (hiermee wordt ruim voldaan aan de eisen uit het Vleermuisprotocol ten aanzien van 'geluidsopnamen').

Alle waarneming worden met het softwareprogramma Batexplorer geanalyseerd waardoor ook de zwakke signalen, die wellicht in het veld gemist zijn of waarvan de soort niet bepaald kon worden, in een latere fase kunnen worden geïnterpreteerd.

2.2.2 Inventarisatiedata

De inventarisatie heeft in 2018 plaatsgevonden. In onderstaande tabel zijn de inventarisatiedata en omstandigheden opgenomen.

Datum bezoek	Tijdstip	Functie	Temperatuur °C	Wind Bft	Neerslag	Ecoloog 1)	Eerste vleermuis	Laatste vleermuis
28-05-2018	21:25-23:45	Zomer-/kraamverblijfplaats	27-24	0-1 (2)	Droog	YvW	22:22	23:37
29-06-2018	21:55-00:00		22-17	1	Droog	YvW	22:41	23:59
24-06-2018	03:10–05:25		15-16	2	Droog	TE	03:27	4:29
21-08-2018	21:50-23:50	Paar-/winterverblijfplaats	21-20	0-1	Droog	PE	22:04	23:47
11-09-2018	21:00-23:00		21-20	2-3	Droog	PE	21:11	22:56
1) PE: P. Engeltjes MSc, TE: ing. T. Endevelt, YvW: Y.O van Woerkom								

Tabel 1 Details inventarisatie vleermuizen

2.3 Volledigheid inventarisatie

De inventarisaties passen binnen de criteria van het Vleermuisprotocol en de in de Kennisdocumenten opgenomen methoden.

Elke inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnamen. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die tijdens de inventarisatie niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat met het volgen van de inventarisatieprotocollen gedaan is 'wat redelijkerwijs verwacht kan worden'.

Als er aanleiding is om te veronderstellen dat de functies niet goed in beeld zijn gebracht met de voorgeschreven inspanning, worden aanvullende inventarisatieronden uitgevoerd.

Hiermee is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht) van de Wet natuurbescherming.

3 Resultaten

In figuur 2 zijn de locaties met de aangetroffen verblijfplaatsen weergegeven.

3.1 Omgevingscheck

Het onderzoeksgebied ligt in de het centrum van het dorp Herveld. In de directe omgeving van het gebouw liggen weinig grotere groenstructuren die als foerageergebied kunnen dienen. De omliggende bebouwing varieert in leeftijd en bouwstijl en is geenszins vergelijkbaar met de bouwstijl en jaar van het onderzochte gebouw.

Door de bouwwijze zijn de gebouwen in de directe omgeving geschikt voor vleermuizen dan het projectgebouw.

3.2 Foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

VLEERMUIZEN

Er zijn geen duidelijke migratie- of vliegroutes in het onderzoeksgebied aangetroffen. Ook zijn er geen duidelijke foerageergebieden rondom het gebouw.

CONCLUSIE

Omdat de werkzaamheden alleen plaatsvinden aan het gebouw en de naastgelegen verharding/parkeerplaats, zullen de gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden voor de foerageerfunctie van het gebied minimaal zijn.

Structuren zoals bomenrijen, die van belang kunnen zijn als migratie- of vliegroute, worden niet aangetast door de geplande werkzaamheden. De werkzaamheden hebben hierop geen effect.

3.3 Vleermuizen

3.3.1 Algemeen

Tijdens het onderzoek zijn in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied de onderstaande vleermuissoorten vastgesteld:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis

In het onderzoeksgebied is tijdens de veldbezoeken slechts (zeer) beperkte vleermuisactiviteit vastgesteld. Het merendeel betrof de gewone dwergvleermuis (149 calls). Waarnemingen van ruige dwergvleermuis (19 calls), laatvlieger (3 calls) en rosse vleermuis (8 calls) waren zeldzaam. Het betrof hier alleen passages.

In de volgende paragrafen wordt per soort en functie een toelichting gegeven van de waarnemingen in relatie met de voorgenomen plannen.

3.3.2 Verblijfplaatsen

GEWONE DWERGVLEERMUIS

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Zowel in stedelijke omgeving als het landelijk gebied wordt de soort vaak aangetroffen.

Winter- en kraamverblijfplaatsen worden veelal in relatief grote spleetvormige ruimtes aangetroffen; spouwmuren zijn daarbij favoriet.

Ook worden ze regelmatig in dakoverstekken en onder de nok- en kantpannen van een kopgevel gevonden.

Voor zomer- en paarverblijven is de gewone dwergvleermuis veel minder kritisch; locaties variëren van relatief kleine ruimtes achter open stootvoegen, achter gevelbetimmering tot achter regenpijpen (lit. 2, 3 en 16).

De meeste waarnemingen tijdens de veldbezoeken zijn van de gewone dwergvleermuis. De dieren zijn verspreid over het onderzoeksgebied foeragerend waargenomen.

Tijdens het onderzoek in 2018 zijn de volgende bevindingen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis gedaan:

- Geen kraamverblijfplaatsen.
- Geen zomerverblijfplaatsen.
- 1 locatie met paarverblijfplaats, in een nabij gelegen gebouw.

De paarverblijven zijn onderscheiden door de baltsende mannetjes te karteren. Deze dieren roepen tijdens de vlucht in de nabijheid van de paarverblijfplaatsen om vrouwtjes naar het verblijf te lokken.

Er is één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in Dorpsplein 26 tot 32; hoewel deze geen binding heeft met het onderzochte gebouw, mag deze niet verstoord worden.

Er zijn geen aanwijzingen dat het gebouw als (massa)winterverblijf wordt gebruikt.

RUIGE DWERGVLEERMUIS

Ruige dwergvleermuizen gebruiken meerdere typen verblijfplaatsen en verhuizen regelmatig. Er zijn verblijfplaatsen bekend in zowel bomen als gebouwen. Bomen met veel holten en loszittend schors in de nabijheid van water hebben een grote aantrekkingskracht op deze soort.

Er zijn slechts enkele kraamverblijfplaatsen in Nederland bekend.

In de zomer worden vooral individuele dieren aangetroffen.

De mannetjes roepen de vrouwtjes vanuit de paarplek, zodat deze locatie nauwkeurig is te bepalen (lit. 2, 3 en 16).

De ruige dwergvleermuis is slechts een paar keer kort in het onderzoeksgebied waargenomen. Het onderzoeksgebied speelt geen rol van betekenis als foerageergebied of als verblijfplaats van deze soort.

LAATVLEIEGER

De warmte-minnende laatvlieger is een uitgesproken gebouwbewonende soort. Deze soort mijdt (in tegenstelling tot de gewone dwergvleermuis) de dichtbebouwde wijken.

Zomer- en winterverblijven bevinden zich in nauwsluitende ruimten, zoals onder dakpannen, in ventilatieschachten, dilatatievoegen e.d. (lit. 2, 3 en 16).

De soort heeft een voorkeur voor woningen met zwarte dakpannen (presentatie VLEN-dag2017 over laatvliegeronderzoek in Castenray in 2017).

De laatvlieger is uitermate kwetsbaar vanwege de lage reproductiesnelheid en de hoge mate van trouw aan het kraamverblijf. Standaard-vleermuiskasten worden nauwelijks gebruikt (lit. 2, 3 en 16).

De laatvlieger is af en toe in het plangebied waargenomen. Het onderzoeksgebied speelt geen grote rol van betekenis voor deze soort en in de projectwoningen bevinden zich geen verblijfplaatsen.

ROSSE VLEERMUIS

Deze mobiele vleermuis, een uitgesproken boombewonende soort van met name spechtengaten, wordt in de zomer heel soms in gebouwen of onder bruggen aangetroffen. De rosse vleermuis is op de dagverblijfplaatsen lichtschuw (lit. 2, 3 en 16).

De rosse vleermuizen zijn slechts passerend gehoord.

Figuur 2 Verblijfplaatsen aangetroffen beschermde soorten.

4 Uitgebreide conclusie

Voor het uitvoeren van de bouwplannen aan het MFC De Hoendrik te Herveld is in 2018 nader onderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde vleermuissoorten.

Multifunctioneel centrum De Hoendrik te Herveld wordt gerenoveerd, deels gesloopt en aan de achterzijde wordt een gymzaal aangebouwd. Hierbij kunnen verblijfplaatsen van beschermde soorten vernietigd worden. Bij de quickscan is vastgesteld dat het gebouw niet geschikt is voor verblijfplaatsen van andere beschermde soorten.

In de onderstaande paragrafen is een overzicht gegeven van de aanwezigheid van de aangetroffen beschermde verblijfplaatsen en de consequenties.

4.1 Vleermuizen

In het onderzochte gebouw zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Gezien de (zeer) beperkte vleermuisactiviteit worden deze ook niet verwacht. In na nabijheid van de onderzoekslocatie is één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen; deze is niet gebonden aan het projectgebouw. Met de onderzoeksinspanning, zoals die in het Vleermuisprotocol is voorgeschreven, is niet met zekerheid aan te geven in welke woningen de paarverblijven zich bevinden. Dit paarverblijfplaats bevindt zich aan de overzijde van het Dorpsplein (28-32).

Omdat er geen verblijven in het gebouw zijn vastgesteld, is er geen ontheffing Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te voeren.

Wel dient er rekening gehouden te worden met het feit vleermuizen niet verstoord mogen worden tijdens werkzaamheden. Zo kunnen bouwlampen tussen zonsondergang en zonsopkomst aan de oostkant van het gebouw het paarverblijf verstoren en zijn daarom niet toegestaan.

4.2 Overige groepen

In het onderzoekgebied zijn geen overige beschermde (of zeer zeldzame soorten) waargenomen waar tijdens de werkzaamheden rekening mee gehouden moet worden (volgens de Wet natuurbescherming). Er is in de nabijheid nog wel een nest van gierzwaluwen vastgesteld. Maar de voorgenomen werkzaamheden hebben hierop geen invloed.

Voor de overige soorten hoeft geen ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Achtergrondinformatie

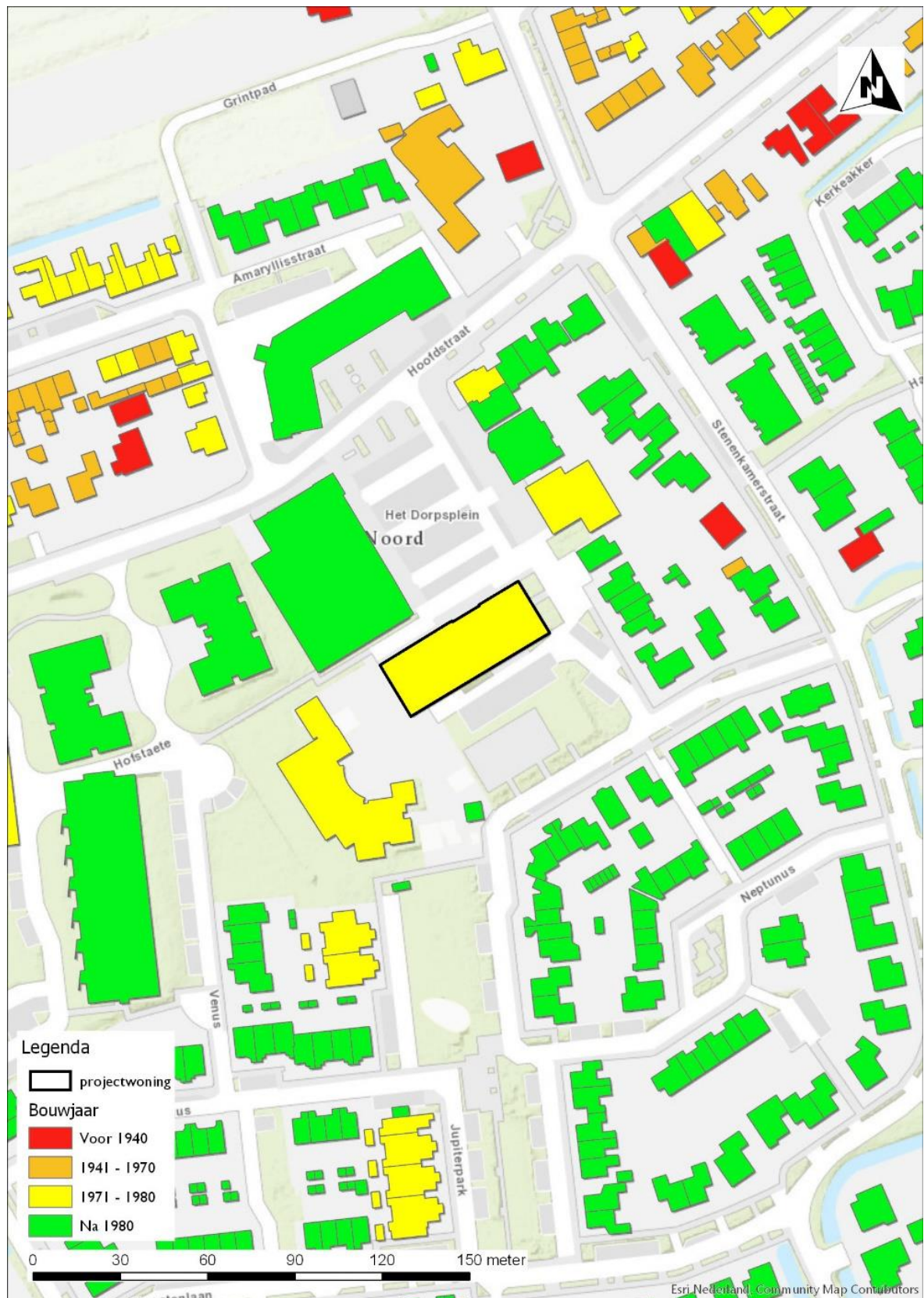
1. Loo Plan, 2017
Quickscan Wet natuurbescherming
(rapportnummer: 2017-602-12792)
2. Atlas van de Nederlandse vleermuizen
Onderzoek naar de verspreiding en ecologie
Onder redactie van H. Limpens, K. Mostert en W. Bongers
3. Dietz, C., O. von Helversen en D. Nill, 2011
Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
De Fontein/Tirion Natuur, Utrecht
4. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het
Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdierverseniging,
Vleermuisprotocol 2017
5. Mörzer Brujns, M.F., september 1961
De dichtheid van broedvogelbevolkingen in bebouwde kommen
De Levende Natuur, jaargang 64, nummer 9 (blz. 193-199)
6. Mentink, P., november 1980
Een doodgewone vogel
Doctoraalscriptie ethologie aan de Landbouwhogeschool te
Wageningen naar huismussen
7. Heij, K. en J. Vos, 2016
De huismus
8. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard huismus, *Passer domesticus*, versie 2.0
9. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gierzwaluw, *Apus apus*, versie 2.0
10. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis,
Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0
11. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument ruige dwergvleermuis,
Pipistrellus nathusii, versie 1.0
12. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone grootoor,
Plecotus auritus, versie 1.0
13. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument rosse vleermuis,
Nyctalus noctula, versie 1.0
14. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument huismus,
Passer domesticus, versie 1.0
15. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gierzwaluw,
Apus apus, versie 1.0
16. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter en
J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse Zoogdieren
17. Sachteleben, J. en O. von Helversen, 2006
Songflight behaviour en mating system of the pipistrelle bat in an
urban habitat
Acta Chiropterologica 8 (2) 391-401
18. Jahelková, H. en I. Horáček, 2011
Mating System of a Migratory bat, *Nathusius Pipistrelle*: Different
Male Strategies
Acta Chiropterologica 13 (1) 123-137
19. Zoogdierverseniging, 2014
Cursusmap Vleermuizen en planologie
20. Diepenbeek, A. van & P. Twisk, 2014
Veldgids Europese Zoogdieren
KNNV-Uitgeverij

-
21. Hustings, F. en J. Vergeer, 2002
Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000
KNNV-Uitgeverij / Sovon
  22. Harxen, R. van & P. Stroeken, 2011
De Steenuil
KNNV-Uitgeverij
  23. Adams, A.M., et al., 2012
Do you hear what I hear? Implications of detector selection for
acoustic monitoring of bats
Methods in Ecology and Evolution

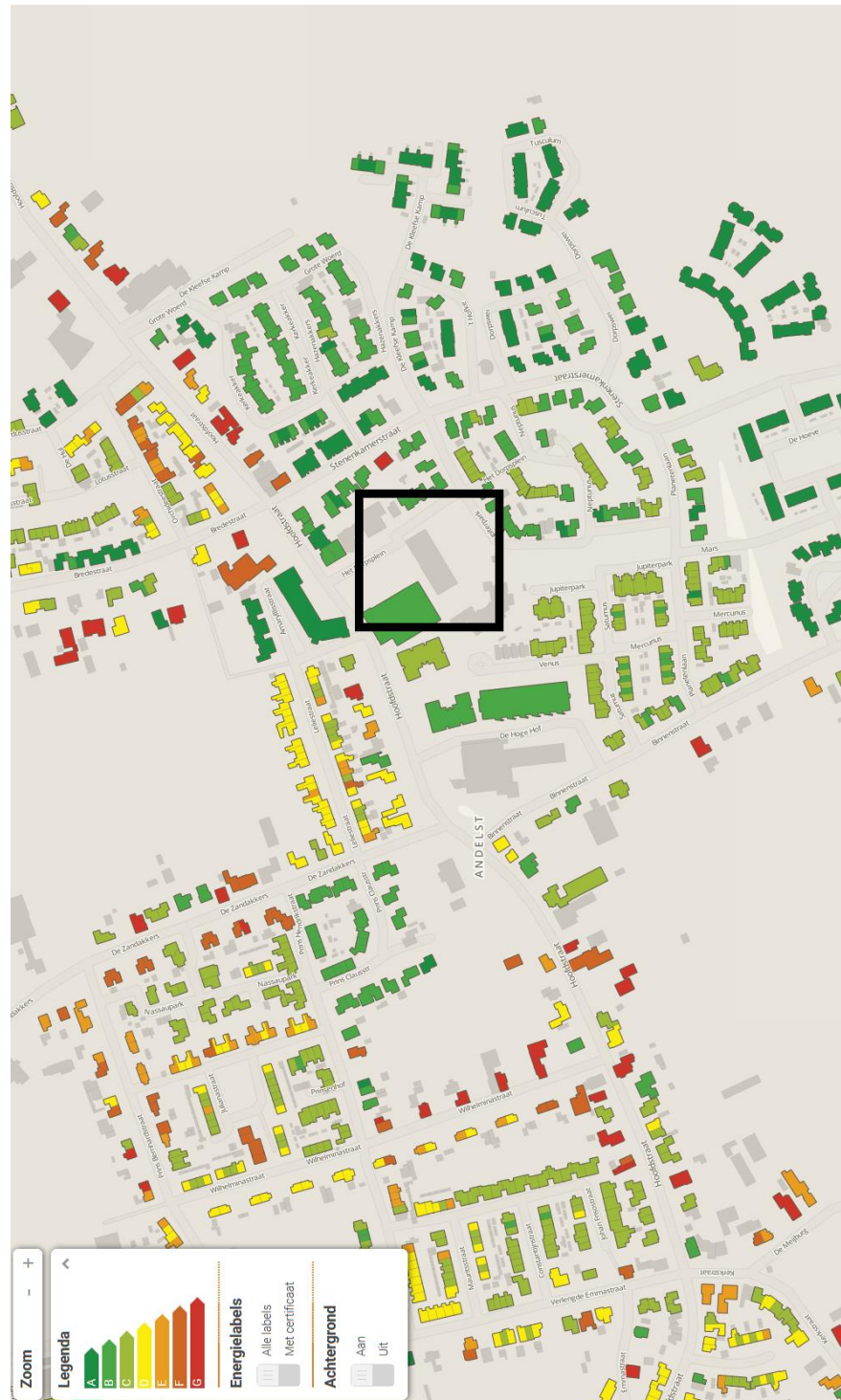

BIJLAGEN

1 Bouwjaren projectgebouw e.o.

2 Energielabel

---

3 Wettelijke kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen. De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

Diepesteeg 4 6994 CD De Steeg

telefoon 026 3514174

info@looplan.nl

www.looplan.nl

KvK 61001015